

[Domovská Stránka](#) > ... > [Rodinné Veci a Dedenie](#) > [Rozvod A súdna Rozluka](#) > [Germany](#)

Rozvod a súdna rozluka

Autor obsahu

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Nemecko

1 Aké sú podmienky na dosiahnutie rozvodu?

Manželstvo môže podľa § 1564 prvej vety občianskeho zákonníka (*Bürgerliches Gesetzbuch*) zaniknúť len rozsudkom súdu na základe návrhu na rozvod jedného z manželov alebo oboch manželov.

Manželstvo môže byť rozvedené, ak sa rozpadlo (§ 1565 ods. 1 prvá veta občianskeho zákonníka). Manželstvo sa považuje za rozpadnuté, ak už manželia nežijú spolu a nie je možné očakávať, že by obnovili manželské spoložitie (§ 1565 ods. 1 druhá veta občianskeho zákonníka). Závisí to od súčasného stavu manželstva a prognózy do budúcnosti. Ak ešte manželia nežijú oddelene jeden rok, môže byť manželstvo rozvedené iba ak by pokračovanie manželstva pre manžela, ktorý podal návrh na rozvod bolo neúnosne ťažké z dôvodov, ktoré vyplývajú z osoby odporcu (napr. fyzické zneužívanie odporcom) (§ 1566 ods. 2 občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o rozpadnutie manželstva, zákonodarca stanovil tieto nevyvrátiteľné domnienky:

- manželia už rok žijú oddelene a obaja manželia podali návrh na rozvod manželstva alebo odporca súhlasí s rozvodom (§ 1566 ods. 1 občianskeho zákonníka),
- manželia už žijú oddelene tri roky (§ 1566 ods. 2 občianskeho zákonníka),

manželia žijú oddelene, ak nemajú spoločnú domácnosť a jeden z nich ju zjavne vytvorit nechce, pretože manželské spoložitie odmieta (§ 1567 ods. 1 občianskeho zákonníka).

2 Aké sú dôvody na rozvod?

Jediným dôvodom na rozvod podľa nemeckého práva je rozpad manželstva. Neexistuje rozvod na základe chyby jedného z manželov.

3 Aké sú právne dôsledky rozvodu, pokiaľ ide o:

3.1 osobné vzťahy medzi manželmi (napr. priezvisko)

Rozvedený manžel si ponechá meno, ktoré používal počas manželského zväzku (§ 1355 ods. 5 prvá veta občianskeho zákonníka). Prostredníctvom vyhlásenia na matrike si rozvedený manžel/manželka môže znovu vziať svoje rodné priezvisko alebo priezvisko, ktoré používal(-a) pred prijatím priezviska používaného v rámci manželského zväzku, alebo si môže pridať svoje rodné priezvisko alebo priezvisko, ktoré mal v čase určenia priezviska používaného v rámci manželského zväzku, pred alebo za priezvisko používané v rámci manželského zväzku (§ 1355 ods. 5 druhá veta občianskeho zákonníka).

3.2 rozdelenie majetku manželov

3.2.1 Rozdelenie bytu a položiek domácnosti

V súlade s § 1568a občianskeho zákonníka sa na spoločný byt po rozvode uplatňuje nasledovné: manžel, ktorý je vo väčšej miere závislý od užívania bytu, môže od druhého manžela vyžadovať, aby mu byt prenechal. V tomto

ohľade sa musí zohľadniť záujem detí žijúcich v domácnosti a situácia oboch manželov; postúpenie sa však môže riadiť zásadou spravodlivosti aj z iných dôvodov.

V prípade nájomného bývania manžel, ktorému je byt pridelený, vstúpi do nájomného vzťahu namiesto manžela, ktorý tento nájomný vzťah uzavrel a ktorý bol povinný byt prenechať, alebo pokračuje sám v nájomnom vzťahu, ktorý uzavreli obaja manželia (§ 1568a ods. 3 občianskeho zákonníka).

V prípade vlastníctva obytnej nehnuteľnosti platí:

- ak je vlastníkom doterajšieho bytu len jeden z manželov, a to sám alebo spoločne s treťou stranou, druhý manžel môže požadovať pridelenie bytu len vo výnimočných prípadoch, ak je to potrebné na to, aby sa predišlo neprímeraným ťažkostiam (pozri § 1568a ods. 2 občianskeho zákonníka).
- Ak je byt v spoločnom vlastníctve oboch manželov, uplatňujú sa zásady uvedené na začiatku § 1568a občianskeho zákonníka.

V oboch prípadoch má manžel oprávnený na pridelenie bytu aj fyzická osoba oprávnená pristúpiť k nájomnému vzťahu právo požadovať založenie nájomného vzťahu za podmienok, ktoré sú miestne obvyklé.

V prípade zariadenia domácnosti sa musí rozlišovať medzi predmetmi, ktoré sú spoločným vlastníctvom manželov a tými, ktoré patria iba jednému z nich. Podľa § 1568b občianskeho zákonníka manžel, ktorý je vo väčšej miere závislý od užívania bytu a zariadenia domácnosti, môže od druhého manžela požadovať, aby mu byt a zariadenie domácnosti prenechal. Rovnako ako v prípade spoločnej domácnosti (§ 1568a občianskeho zákonníka) sa musí zohľadniť záujem detí žijúcich v domácnosti a situácia manželov, pričom pri pridelení a prevode sa môže postupovať podľa zásady spravodlivosti aj z iných dôvodov.

Právne dôsledky sú tieto:

- V prípade spoločne vlastneného zariadenia domácnosti môže manžel, ktorý prevádza vlastníctvo zariadenia domácnosti podľa § 1568b ods. 1 občianskeho zákonníka, požadovať za tento prevod primeranú náhradu (§ 1568b ods. 3 občianskeho zákonníka).
- Na zariadenie domácnosti, ktoré patrí výlučne jednému z manželov, nemá druhý z manželov nárok.

3.2.2 Majetkové vyrovnanie

Podľa nemeckého práva žijú manželia v režime oddeleného nadobúdania majetku s vyrovnaním majetkových prírastkov, pokiaľ sa v manželskej zmluve nedohodnú inak (§ 1363 ods. 1 občianskeho zákonníka). Majetok manželov sa nestáva ich spoločným majetkom. Podľa § 1363 ods. 2 druhej vety občianskeho zákonníka sa však majetkové prírastky, ktoré manželia nadobudli v manželstve, vyrovnajú, ak oddelené nadobúdanie majetku zanikne.

V prípade rozvodu sa majetkové prírastky vyrovnajú podľa § 1373 až 1390 občianskeho zákonníka.

„Majetkové prírastky“ predstavujú sumu, o ktorú konečné aktíva manžela alebo manželky presahujú jeho pôvodné aktíva (§ 1373 občianskeho zákonníka).

„Počiatočný majetok“ je majetok, ktorý patrí manželovi alebo manželke na začiatku majetkového režimu po odpočítaní záväzkov (§ 1374 ods. 1 občianskeho zákonníka). Podľa § 1374 ods. 2 občianskeho zákonníka sem patrí (po odpočítaní záväzkov) majetok, ktorý manžel alebo manželka nadobudne po začiatku majetkového režimu a počas manželstva, v dôsledku smrti alebo s ohľadom na budúce dedičské právo, darovaním alebo ako zálohy, pokiaľ sa za daných okolností nepovažuje za príjem („privilegovaný počiatočný majetok“).

„Konečný majetok“ je majetok, ktorý patrí manželovi alebo manželke na konci majetkového režimu po odpočítaní záväzkov (§ 1375 ods. 1 občianskeho zákonníka). Pri výpočte konečného majetku sa nezohľadňujú „nelojálne zníženia majetku“. To znamená, že konečný majetok sa zvýši o sumu, o ktorú sa majetok znížil v dôsledku takéhoto nelojálneho zníženia majetku (§ 1375 ods. 2 občianskeho zákonníka). Príslušným referenčným dátumom na výpočet konečného majetku je dátum začatia riešenia návrhu na rozvod manželstva na súde (§ 1384 občianskeho zákonníka).

Podľa § 1378 ods. 1 občianskeho zákonníka, ak majetkové prírastky jedného z manželov prevyšujú majetkové prírastky druhého manžela, potom polovica prebytku prináleží druhému manželovi ako vyrovnávacía

pohľadávka, pričom cieľom je, aby sa vyplatila určitá peňažná suma.

Vo výnimočných prípadoch a na žiadosť veriteľa môže rodinný súd nariadiť, aby sa jednotlivé aktíva previedli na manžela alebo manželku, ktorý/ktorá má nárok na vyrovnanie (§ 1383 občianskeho zákonníka). Je to však možné len vtedy, ak:

- je to potrebné, aby sa zabránilo hrubej nespravodlivosti vo vzťahu k manželovi alebo manželke, ktorý/ktorá má nárok na vyrovnanie, a
- to možno odôvodnene očakávať od osoby, ktorá je povinná uhradiť pohľadávku na vyrovnanie.

Hodnota týchto prevedených majetkových predmetov sa započíta do vyrovnávacej pohľadávky.

Ustanovenia § 1373 – 1390 občianskeho zákonníka o vyrovnaní majetkových prírastkov sa neuplatňujú, ak si manželia v notárskej forme zvolili jeden z týchto majetkových režimov (§ 1410 Občianskeho zákonníka):

- oddelený majetok (§ 1414 občianskeho zákonníka),
- spoločný majetok (§§ 1415 – 1518 občianskeho zákonníka),
- dobrovoľný režim oddeleného nadobúdania majetku (§ 1519 občianskeho zákonníka).

3.2.3 Dôsledky na starobné zaistenie manželov

Dôchodkové práva, ktoré manželia nadobudli počas manželstva (napr. práva na zabezpečenie zo zákonného dôchodkového poistenia, dôchodkového poistenia úradníkov, dôchodkového poistenia, ktoré ponúka profesijné združenie, podnikového dôchodkového poistenia alebo súkromného dôchodkového a invalidného poistenia), sú pri rozvode rozdelené formou vyrovnania dôchodkových práv. Tým sa zabezpečí, aby mali obaja manželia rovnocenný podiel na právach, ktoré získali počas manželstva a aby si každý z manželov zachoval autonómne práva na starobné zaistenie.

3.3 maloleté deti manželov

3.3.1 Rodičovské práva a povinnosti

Ak rodičia spoločne vykonávajú rodičovské práva a povinnosti, budú ich vykonávať aj po rozvode. S výnimkou prípadov, keď je dieťa v ohrození, súd nebude skúmať otázku rodičovských práv a povinností a ani o nej nebude rozhodovať, pokiaľ jeden z rodičov nepodá na rodinnom súde návrh na výlučný prevod rodičovských práv a povinností alebo ich časti. Tomuto návrhu sa musí vyhovieť, pokiaľ s ním druhý rodič súhlasí a dieťa, ktoré dosahuje vek minimálne 14 rokov, mu neodporuje alebo ak zrušenie spoločného výkonu rodičovských práv a povinností a ich prechod na rodiča, ktorý návrh podal, pravdepodobne budú v záujme dieťaťa (porovnaj s § 1671 ods. 1 občianskeho zákonníka).

Dieťa má právo na styk; obaja rodičia majú právo a povinnosť styku s dieťaťom (§ 1684 ods. 1 občianskeho zákonníka). Nemecké právo vo všeobecnosti predpokladá, že je v záujme dieťaťa, aby sa stýkalo s oboma rodičmi. Platí to nezávisle voči rozdeleniu rodičovských práv a povinností. O styku zvyčajne rozhodujú súdy po rozluke alebo rozvode len vtedy, ak jedna zo strán konania podá návrh v tomto zmysle. Súd však môže určiť úpravu styku aj *ex officio*, ak je to potrebné z dôvodov týkajúcich sa blaha dieťaťa.

3.3.2 Výživné

Rodičia majú voči svojim deťom vyživovaciu povinnosť (§ 1601 občianskeho zákonníka). Ak deti nie sú schopné postarať sa o seba samy, majú nárok na vyživovaciu povinnosť (§ 1602 občianskeho zákonníka). Vyživovacia povinnosť rodičov podlieha ich schopnosti platiť (§ 1603 občianskeho zákonníka). Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom žijúcim v domácnosti, ktoré sú maloleté alebo mladšie ako 21 rokov, sa však chápe široko, t. j. z hľadiska schopnosti platiť je rozhodujúci dosiahnuteľný príjem a nie len dostupný príjem (§ 1603 ods. 2 občianskeho zákonníka). Rodičia musia v zásade platiť výživné na svoje deti úmerne svojej zárobkovej schopnosti a finančnej situácii. Rodič, ktorý sa stará o dieťa, však plní svoju vyživovaciu povinnosť riadnou starostlivosťou o dieťa a jeho opaterou (§ 1606 ods. 3 občianskeho zákonníka). Po rozvode rodičov má preto spravídla povinnosť platiť výživné iba jeden rodič, v ktorého domácnosti dieťa nežije (§ 1612a ods. 1 prvá veta občianskeho zákonníka).

Vyživovanie dieťaťa zahŕňa všetky životné potreby dieťaťa vrátane nákladov na primerané vzdelanie (§ 1610

občianskeho zákonníka).

3.4 vyživovací povinnosť voči druhému z manželov?

Obaja manželia sa musia po rozvode postarať o seba sami (§ 1569 občianskeho zákonníka). Musia si preto nájsť primeranú zárobkovú činnosť (§ 1574 ods. 1 občianskeho zákonníka). Ak to je potrebné na to, aby si našli primeranú zárobkovú činnosť, musia absolvovať vzdelávanie, ďalšiu odbornú prípravu alebo rekvalifikáciu, pričom sa musí dať predpokladať, že toto vzdelávanie úspešne dokončia (§ 1574 ods. 3 občianskeho zákonníka).

Rozvedení manželia majú však nárok na výživné za týchto okolností:

- pokiaľ a do tej miery, do akej nie je možné očakávať, že si nájdú zárobkovú činnosť, lebo sa starajú o dieťa, v súvislosti s ktorým vykonávajú spoločné rodičovské práva a povinnosti (§ 1570 občianskeho zákonníka), alebo v dôsledku choroby alebo inému telesnému nedostatku alebo slabosti fyzických alebo duševných síl (§ 1572 občianskeho zákonníka),
- ak už nie je možné očakávať, že si nájdú zárobkovú činnosť, vzhľadom na ich vek v určitom čase, najmä v čase dátumu rozvodu alebo ukončenia starostlivosti a výchovy spoločného dieťaťa (§ 1571 občianskeho zákonníka),
- pokiaľ a v rozsahu, v akom sa rozvedený manžel vzdeláva, ďalej vzdeláva alebo rekvalifikuje, aby nahradil alebo doplnil nedostatky vo vzdelaní alebo znevýhodnenia spôsobené manželstvom; vzdelávanie, ďalšiu odbornú prípravu alebo rekvalifikáciu musí začať čo najskôr, aby dosiahol primerané zárobkové zamestnanie, ktoré mu zabezpečí dlhodobé živobytie, a musí sa očakávať, že vzdelávanie bude úspešne ukončené (§ 1575 občianskeho zákonníka),
- pokiaľ a v rozsahu v akom nie je schopný nájsť si po rozvode vhodnú zárobkovú činnosť (§ 1573 ods. 1 občianskeho zákonníka),
- pokiaľ a do tej miery, do akej nie je možné očakávať, že si nájde zárobkovú činnosť z iných závažných dôvodov, a bolo by výrazne neprimerané odmietnuť priznať mu výživné s ohľadom na záujmy oboch manželov (§ 1576 občianskeho zákonníka),
- do tej miery, do akej príjem z vhodnej zárobkovej činnosti nestačí na pokrytie celkových nákladov na vyživovanie (§ 1573 ods. 2 občianskeho zákonníka).

Úroveň výživného sa stanovuje podľa životných podmienok v manželstve a zahŕňa aj náklady na príslušné poistenie proti chorobám a potrebe starostlivosti, ako aj za určitých okolností proti vysokému veku a zníženej zárobkovej schopnosti (§ 1578 občianskeho zákonníka). Ak manžel, ktorý je povinný poskytovať výživné, nie je vzhľadom na svoje príjmy a finančnú situáciu a na ďalšie svoje povinnosti schopný poskytovať výživné účastníkovi konania, ktorý naň má nárok, bez ohrozenia vlastného primeraného živobytia, musí poskytovať výživné iba do tej miery, do akej to je primerané vzhľadom na potreby, zárobkovú schopnosť a finančnú situáciu rozvedených manželov (§ 1581, prvá veta občianskeho zákonníka). V každom prípade musia byť zachované potreby manžela, ktorý je povinný poskytovať výživné, pričom tieto potreby vychádzajú zo životných podmienok manželov.

Výživné je možné znížiť a/alebo časovo obmedziť, pokiaľ by bolo neobmedzené pokračujúce platenie výživného neprimerané (§ 1578b občianskeho zákonníka). Možnosť zníženia/časového obmedzenia podľa § 1578b občianskeho zákonníka sa vzťahuje najmä na § 1570 - 1573 občianskeho zákonníka, podľa ktorých podmienky spravodlivosti vyžadované podľa § 1570 občianskeho zákonníka na predĺženie platby výživného na starostlivosť po tom, ako dieťa dosiahlo vek troch rokov, z dôvodov týkajúcich sa dieťaťa resp. rodičov predstavujú osobitné dojednanie s časovým obmedzením.

Pri zvážení podľa § 1578b občianskeho zákonníka sa prihliada na záujmy spoločného dieťaťa, ktoré bolo zverené osobe, ktorá má právo na starostlivosť alebo výchovu. Okrem toho sa musí zohľadniť aj to, do akej miery bolo manželstvo zdrojom znevýhodnenia z hľadiska možnosti postarať sa o vlastné živobytie. Znevýhodnenie spôsobené manželstvom vzniká vtedy, ak osoba s oprávnením na výživné dosahuje nižší príjem, než by dosahovala bez uzavretia manželstva. Podľa § 1578b ods. 1 tretej vety občianskeho zákonníka môže takéto znevýhodnenie vzniknúť najmä v dôsledku starostlivosti o dieťa a organizácie vedenia domácnosti a zamestnania. Pri posudzovaní významného znevýhodnenia musia byť v rámci komplexného posúdenia zohľadnené aj všetky okolnosti konkrétneho prípadu vrátane trvania manželstva.

4 Čo znamená v praxi právny pojem „rozluka“?

Ktorýkoľvek z manželov môže žiť oddelene, ak si to želá, bez akýchkoľvek osobitných formalít. Osobitné úpravy na čas oddeleného života sú obsiahnuté v § 1361 – 1361b občianskeho zákonníka (pozri otázku 6).

5 Aké sú podmienky rozluky?

Manželia musia žiť oddelene. Manželia žijú oddelene, ak nemajú spoločnú domácnosť a jeden z nich ju zjavne vytvorí nechce, pretože manželské spolužitie odmieta. Manželský vzťah prestáva existovať aj vtedy, ak manželia žijú oddelene v rámci spoločného bydliska manželov (§ 1567 ods. 1 občianskeho zákonníka).

6 Aké sú právne dôsledky rozluky?

Ak manželia žijú oddelene alebo ak jeden z nich chce žiť oddelene, jeden manžel môže druhého manžela požiadať, aby mu prenechal manželský byt alebo jeho časť na jeho výhradné užívanie, ak to je potrebné v záujme zabránenia vzniku neprímeraných ťažkostí (§ 1361b občianskeho zákonníka). Ak manžel, ktorý túto požiadavku dostal, protiprávne a úmyselne spôsobí druhému manželovi fyzickú ujmu, ujmu na zdraví alebo stratu slobody, alebo protiprávne hrozí takouto ujmu alebo stratou, alebo sa vyhráža druhému manželovi smrťou, spoločné bydlisko sa spravidla pridelí do výlučného užívania.

Rozdelenie zariadenia domácnosti možno upraviť aj v prípade, že manželia žijú oddelene (§ 1361a občianskeho zákonníka). Každý z manželov môže od druhého požadovať, aby mu vydal zariadenie domácnosti, ktoré mu patrí. Musí však umožniť druhému manželovi, aby mohol toto zariadenie používať, ak ho potrebuje na chod novej domácnosti a ak je jeho prenechanie za konkrétnych okolností primerané (napr. prenechanie pračky manželovi, u ktorého žijú deti). Zariadenie domácnosti, ktoré je v spoločnom vlastníctve manželov, sa medzi nich rozdelí v súlade so zásadami spravodlivosti. Ak sa manželia nedohodnú inak, na zariadenie domácnosti to nemá vplyv.

Okrem toho podľa § 1361 nemeckého občianskeho zákonníka môže manžel počas oddeleného života požadovať od druhého manžela výživné, ktoré zodpovedá životným pomerom a príjmovej a finančnej situácii manželov. Výživné počas oddeleného života je prejavom čestnej solidarity a jeho cieľom je zabezpečiť, aby sa manželia nedostali oddelením do núdze. Okrem toho má byť bez ohľadu na ekonomické obmedzenia pre manželov otvorená možnosť návratu k manželskému životu. Preto sú manželia stále v pomerne vysokej miere za seba zodpovední, takže existujú iba obmedzené požiadavky na vlastnú ekonomickú zodpovednosť a povinnosť manžela pracovať. Oprávneným poberať výživné je oddelene žijúci manžel vtedy, ak nie je schopný pokryť svoje potreby z vlastných príjmov a vlastným majetkom.

7 Čo znamená v praxi pojem „vyhlásenie manželstva za neplatné“ („anulovanie manželstva“)?

V nemeckom manželskom práve neexistuje nič ako „vyhlásenie neplatnosti“ manželstva.

Podľa § 1303 druhej vety občianskeho zákonníka však nemožno účinne uzavrieť manželstvo s osobou, ktorá ešte nedovršila 16 rokov. V takýchto prípadoch môže rodinný súd rozhodnúť o neplatnosti manželstva.

Manželstvo možno tiež anulovať súdnym rozhodnutím na základe návrhu (§ 1313 a nasl. občianskeho zákonníka).

Konanie o anulovaní manželstva alebo o určenie neplatnosti manželstva je v praxi zriedkavé.

8 Aké sú podmienky anulovania manželstva?

Dôvodmi na anulovanie manželstva sú porušenie zákona alebo absencia súhlasu pri uzatváraní manželstva. Ich taxatívny zoznam sa uvádza v § 1314 občianskeho zákonníka.

9 Aké sú právne dôsledky anulovania manželstva?

Manželstvo zaniká, keď príslušné rozhodnutie nadobudne právoplatnosť (§ 1313 druhá veta občianskeho zákonníka). Dôsledky anulovania manželstva sú len čiastočne stanovené v ustanoveniach o rozvode (v prípadoch

uvedených v § 1318 občianskeho zákonníka).

10 Existujú alternatívne mimosúdne spôsoby riešenia otázok týkajúcich sa rozvodu bez toho, aby bolo potrebné sa obrátiť na súd?

V prípade rozvodu majú rodičia nárok na poradenstvo v rámci pomoci pre deti a mládež prostredníctvom úradu starostlivosti o mládež (*Jugendamt*). Toto poradenstvo má rodičom, ktorí žijú oddelene alebo sú rozvedení, pomôcť pri vytváraní podmienok na výkon rodičovských práv a povinností spôsobom, ktorý je v najlepšom záujme dieťaťa alebo mladistvého. Rodičia sú s vhodným zapojením dieťaťa alebo mladistvého podporovaní vo vytváraní plánu spoločného poskytovania rodičovskej starostlivosti. Na webovej lokalite <https://www.dajeb.de/> sa nachádza databáza všetkých poradenských centier. Vyriešiť konflikt a dospieť k priateľskej dohode je možné aj za pomoci mediácie. Viac informácií o mediácii v rodinných veciach nájdete na adrese <https://www.bafm-mediation.de/>.

11 Kde treba podať žiadosť (návrh) o rozvod / rozluku / anulovanie manželstva? Aké formálne náležitosti treba dodržať a aké doklady musím pripojiť k žiadosti?

Nemecké právo pozná len rozvod manželstva, anulovanie manželstva alebo určenie existencie alebo neexistencie manželstva [§ 121 zákona o konaní v rodinných veciach a v nesporných veciach (*Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*)].

Návrh vo veciach manželstva sa vo všeobecnosti musí podať na rodinnoprávných oddeleniach miestnych súdov (rodinných súdoch) [§ 23b zákona o zriaďovaní súdov (*Gerichtsverfassungsgesetz*), § 111 ods. 1 a § 121 zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporných veciach]. Územná príslušnosť je založená na § 122 tohto zákona. Zastúpenie manželov advokátom je povinné (§ 114 zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporných veciach).

12 Môžem získať právnu pomoc na pokrytie nákladov konania?

Občan, ktorého osobná a finančná situácia je takej povahy, že si nemôže dovoliť platiť trovy konania, alebo si môže dovoliť platiť len časť trov konania alebo ich môže zaplatiť len v splátkach, môže požiadať v súvislosti s konaním o pomoc s trovami konania pred rodinným súdom. Schválenie je podmienené tým, že zamýšľaná žaloba alebo obhajoba má dostatočné vyhliadky na úspech a nie je nedobromyseľná. Tým sa zabezpečí, aby k súdom mali prístup aj osoby, ktoré na tom finančne nie sú tak dobre. Z právnej pomoci sa v závislosti od dostupného príjmu alebo majetku hradí príspevok účastníka konania na súdne trovy. Trovy právneho zastúpenia sú prevzaté vtedy, ak súd prideli právneho zástupcu. Podrobnejšie informácie sa nachádzajú v brožúre o právnej pomoci a poradenstve „*Beratungshilfe und Prozesskostenhilfe*“ na webovom sídle Spolkového ministerstva spravodlivosti <https://www.bmj.de/>.

13 Dá sa odvolať proti rozhodnutiu o rozvode manželstva / rozluke / anulovaní manželstva?

Proti rozhodnutiam týkajúcim sa rozvodu alebo anulovania manželstva je prípustné odvolanie podľa § 58 a nasl. zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporných veciach. O odvolaní rozhoduje vyšší krajský súd (*Oberlandesgericht*). Zastúpenie advokátom je opäť povinné.

14 Čo musím urobiť pre to, aby bolo rozhodnutie o rozvode / rozluke / anulovaní manželstva, ktoré vydal súd iného členského štátu, uznané v tomto členskom štáte?

Na rozhodnutia v súdnych konaniach začatých pred 1. augustom 2022 sa vzťahuje nasledovné:

Takéto rozhodnutie (pokiaľ nie je vydané v Dánsku) sa v Nemecku automaticky uznáva v súlade s nariadením

Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“), teda bez osobitného konania o uznaní. Podľa nariadenia Brusel IIa sa vo všeobecnosti vyžaduje, aby konania o rozvoде, rozluke, zániku alebo anulovaní boli začaté po 1. marci 2001 (pozri článok 64 nariadenia Brusel IIa, ktorý obsahuje výnimky z tohto pravidla). Na ešte staršie veci sa primárne uplatňuje predchádzajúce nariadenie k nariadeniu Brusel IIa, a to nariadenie Brusel II.

Rozhodnutia z Dánska si zvyčajne stále vyžadujú samostatné konanie o uznaní podľa § 107 zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporových veciach.

Na rozhodnutia v súdnych konaniach začatých 1. augusta 2022 a po tomto dátume sa vzťahuje nasledovné:

Takéto rozhodnutie (pokiaľ nie je vydané v Dánsku) sa v Nemecku automaticky uznáva v súlade s nariadením Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019 (ďalej len „Brusel IIa“), teda bez osobitného konania o uznaní.

Je potrebné poznamenať, že podľa nariadenia Brusel IIb sa automaticky uznávajú aj úradne vyhotovené alebo registrované verejné listiny a dohody o veciach týkajúcich sa rozvođu a rozluky registrované 1. augusta 2022 alebo po tomto dátume, ktoré majú právne záväzný účinok v pôvodnom členskom štáte.

15 Na ktorý súd sa mám obrátiť, ak sa chcem odvolať proti uznaniu rozhodnutia o rozvođe / rozluke / anulovaní manželstva, ktorý vydal súd v inom členskom štáte? Aký postup sa uplatňuje v týchto prípadoch?

Na rozhodnutia v súdnych konaniach začatých pred 1. augustom 2022 sa vzťahuje nasledovné:

V prípade, že sa uplatňuje nariadenie Rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003, súd príslušný prejednávať tento návrh na neuznanie je vo všeobecnosti miestny súd (rodinný súd) podľa miestnej príslušnosti vyššieho krajského súdu v okrese, v ktorom:

- má odporca obvyklý pobyt, alebo
- (ak sa táto príslušnosť neuplatňuje), ak majú účastníci konania zjavný záujem uskutočniť konanie alebo existuje potreba starostlivosti,
- alebo v iných prípadoch rodinný súd v Pankowe.

Výnimka sa uplatňuje v Dolnom Sasku, kde sa príslušnosť všetkých troch okresov s vyššími krajskými súdmi podľa týchto kritérií sústreďuje centrálnne na miestnom súde v Celle.

Uplatňujú sa procesné požiadavky ustanovení zákona o medzinárodnom rodinnom súdnom konaní v znení platnom k 31. júlu 2022 v spojení s ustanoveniami zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporových veciach a Občianskeho súdneho poriadku.

Je potrebné poznamenať, že rovnaký postup sa vo všeobecnosti uplatňuje aj na žiadosti o neuznanie úradne vyhotovenej alebo registrovanej verejnej listiny alebo o neuznanie registrovanej dohody vo veciach týkajúcich sa rozvođu a rozluky.

Na rozhodnutia v súdnych konaniach začatých 1. augusta 2022 a po tomto dátume sa vzťahuje nasledovné:

V prípade, že sa uplatňuje nariadenie Rady (EÚ) 2019/1111 z 25. júna 2019, súd príslušný prejednávať tento návrh na neuznanie je vo všeobecnosti miestny súd (rodinný súd) podľa miestnej príslušnosti vyššieho krajského súdu v okrese, v ktorom:

- má odporca v čase začatia konania obvyklý pobyt, alebo
- (ak sa táto príslušnosť neuplatňuje), ak majú účastníci konania zjavný záujem uskutočniť konanie alebo existuje potreba starostlivosti,
- alebo v iných prípadoch rodinný súd v Pankowe.

Výnimka sa uplatňuje v Dolnom Sasku, kde sa príslušnosť všetkých troch okresov s vyššími krajskými súdmi podľa týchto kritérií sústreďuje centrálnne na miestnom súde v Celle.

Uplatňujú sa procesné požiadavky ustanovení zákona o medzinárodnom rodinnom súdnom konaní v spojení

s ustanoveniami zákona o konaniach v rodinných veciach a v nesporných veciach.

16 Aké rozvodové právo uplatňuje súd v rozvodovom konaní medzi manželmi, ktorí nemajú bydlisko v tomto členskom štáte, alebo ktorí majú inú štátnu príslušnosť?

Rozhodné právo pre rozvod v situáciách, v ktorých dochádza ku kolízii právnych poriadkov, je v Nemecku a medzičasom ďalších 16 členských štátoch Európskej únie upravené v ustanoveniach nariadenia Rady (EÚ) č. 1259/2010 z 20. decembra 2010, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca v oblasti rozhodného práva pre rozvod a rozluky (ďalej len „nariadenie Rím III“). Rozhodné právo stanovené v nariadení Rím III sa uplatňuje aj vtedy, ak nie je právnym poriadkom zúčastneného členského štátu.

Táto webová stránka je súčasťou portálu [Your Europe](#).

Uvítame vašu [spätnú väzbu](#) týkajúcu sa užitočnosti poskytnutých informácií.

■ Posledná aktualizácia: 23/01/2026

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.